

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Bruksela/Bruxelles-Capitale/ Belgia

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Dział Polski w Muzeum Świata/ Muzeum międzynarodowym [Prasy]
[Mundaneum]

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji
(biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Muzeum publiczne

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Był to pomysł na stworzenie swego rodzaju wirtualnego muzeum wszelkich informacji, koncentrującego się bardziej na ideach, niż obiektach; autorami jego byli Paul Otlet, brukselski prawnik i twórca nowoczesnych systemów informacji naukowej (bibliografii) i Henri La Fontaine również prawnik, laureat pokojowej Nagrody Nobla 1913. Pierwotnie od 1920 do 1934 instytucja zlokalizowana była w Brukseli pod nazwą Mundaneum Palais Mondial, składała się z 16 sal dydaktyczno-ekspozycyjnych, katalogu bibliotecznego liczącego ponad 12 mln fiszek i Muzeum Prasy z 200 tys. przykładów pism i gazet z całego świata, obejmując kolekcje zgromadzone między 1895 a 1914 (powstała z przekształcenia założonego w 1907 Międzynarodowego Muzeum Prasy). W okresie międzywojennym zorganizowane były ekspozycje prezentujące prasę i wszechstronne informacje w postaci wykresów statystycznych, map, ikonografii z różnych dziedzin życia państw i narodów całego świata (w założeniu). Dział polski do wybuchu I wojny światowej nie został w pełni zorganizowany, potem zlokalizowany był w osobnej Sali w Palais Mondial. Jego zbiory obejmowały przede wszystkim prasę i ikonografię z różnych prowincji Rzeczypospolitej (Warszawa, Kraków, Poznań, Wilno, Lwów). Po 1934 zbiory były kilkakrotnie przenoszone z miejsca na miejsce. Instytucja obecnie ma status prywatnego centrum archiwalnego, została odkryta niejako na nowo w latach 90. XX pod wpływem rozpowszechnienia się Internetu, od 1998 otwarta jest i udostępniana publiczności jako centrum archiwalne Społeczności Francuskiej w Belgii (Communauté française de Belgique) w Mons (prowincja Hainaut). Nazywana „Internet z papieru” albo „papierowe google”.

Daty działalności / zakres czasowy:

1907, 1920-1934

Dostępność

Pełna

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Mnemoniczna; ob. cz. komemoratywna (miejsce pamięci odnośnie do ducha innowacyjności fundatorów)

Rodzaj pamięci

Narodowa/ polska (obok innych działów narodowych)

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

Obszar historyczny, kultury, etnografii, artystyczny, cywilizacji technicznej, naturalny/ ikonografia, dokumentacja, publikacje

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedziby (daty); REGION HISTORYCZNY	Mundaneum. Centre d'Archives de la Fédération Wallonie-Bruxelles et Espace d'expositions temporaires Rue de Nimy 76 ; 7000 Mons/ Belgique	Palais Mondial (ob. Autoworld Museum) Parc du Cinquantenaire Jubelpark 11 1000 Brussel België
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	+ (0)65/39 74 87 info@mundaneum.be http://www.mundaneum.org	XXX
GODZINY OTWARCIA	środa-piątek : 13:00 – 17:00 Sobota-niedziela : 11:00 – 18:00	XXX
DYREKTORZY		XXX
ZARZĄDCA		XXX
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowany)		Palais Mondial w Parku Pięćdziesięciolecia w Brukseli

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Musée d'idée plus que d'objets" (z programu); utworzone w celu zgromadzenia i zindeksowania całej wiedzy świata; Treter (1917, 88): "Muzeum to ma za cel wykazanie postępu, dokonanego we wszystkich kierunkach w dziedzinie organizacji międzynarodowej i doniosłości takich organizacji z punktu widzenia naukowego i społecznego; dąży ono do tego przez gromadzenie kolekcji porównawczej okazów i dokumentów, ilustrujących naukę, sztukę, ekonomię społeczną, przemysł i handel. Osobną salę poświęcono w niem dla zobrazowania ogólnych stosunków etnograficznych, kulturalnych i gospodarczych na ziemiach Polski". [Wikipedia]: „réunir dans un même lieu toutes les connaissances du monde et ce sous toutes ses formes (livres, affiches, journaux venant du monde entier...)”.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Zasięg globalny

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Otleť Paul (1868-1944) – belgijski prawnik, uczony, twórca nowoczesnej informacji naukowej (bibliografii); jego idea było utworzenie systemu gromadzenia wiedzy i udostępniania jej jak największej liczbie ludzi; antycypował tym wiele późniejszych idei i przyczynił się do rozwoju pomysłów, które doprowadziły po dziesięcioleciach do powstania Internetu.

La Fontaine Henri (1854-1943) – belgijski prawnik, laureat pokojowej nagrody Nobla 1913, współpracownik P. Otleta w Międzynarodowym Instytucie Bibliograficznym w Brukseli.

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Otleť P. - sekretarz Urzędu Centralnego Stowarzyszeń Międzynarodowych, p. Iwiński - współpracownik Instytutu Bibliograficznego w Brukseli

Joteyko Józefa dr (1866-1928) lekarz, wykładowczyni Uniwersytetu Brukselskiego, College de France, pracownik Instytutu Pedagogicznego w

Warszawie, założycielka czasopisma *Revue Psychologique*, wybitny pedolog

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Szczegółowa historia instytucji

1905 Institut international de photographie a potem 1907 Musee International de Presse utworzone podczas kongresu prasowego w Spa
1907 oba przy Office international de Bibliographie w Brukseli (założonym 1895). Genezy muzeum dostarczyła wystawa prasowa w Brukseli (1893) zorganizowana przez Union de la Presse Périodique i Cercle des collectionneurs de journaux.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

(Treter 1917, 88): "... trzy główne działy: dział ogólny, dział porównawczy i dział poszczególnych państwa i narodów; zrazu pomieszczone w *Palais du Cinquantenaire*, wypełnić miało w przyszłości olbrzymi gmach *Palais Mondial* w Brukseli. Dział polski, dzięki usilnym zabiegom p. J. Joteyko, rósł szybko, pomnaża się kolekcja druków, fotografii, tablic poglądowych itd. Utworzyły się osobne komitety i koła miejscowe w Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Warszawie dla kompletowania tych zbiorów. Mimo to jednak dział ten przed wojną nie był jeszcze ostatecznie zorganizowany i wykończony. Zawartość jego i charakter zmieni się gruntownie po zakończeniu wojny".

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Strategia pozyskiwania zbiorów

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

--

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

--

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

--

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

--

Wystawy czasowe

--

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

--

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

--

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

--

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

--

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

--

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

Treter 1917, s. 88

Kurjer warszawski 1913 nr 271

Chwalewik 1 1926: 34;

A. Ch. "Muzeum świata" i jego dział polski, Świat, nr 24 z 15 czerwca 1912, s. 5-7;

Paul OTLET, Le Musée international et l'enseignement: conférence fait devant le personnel enseignant, Office central des Associations Internationales Publication No. 61; Bruxelles: Musée International, 1913. 11 pp.

S. Sawicka, Muzeum Pięćdziesięciolecia w Brukseli, "Przegląd Historii Sztuki" 1929, nr 3, s. 85

B. Mansfeld, Muzea na drodze do samoorganizacji. Związek Muzeów w Polsce 1914-1951, Warszawa: Wydawnictwo DiG-ODZ, 2000, s. 11-12;

Sedlaczek Stanisław Marian, Józefa Joteyko, Warszawa: Dział Wydawnictw Naczelnictwa Związku Harc. Polskiego, 1928

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

--

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

--

Ciekawe cytaty

--

UWAGI:

--

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Tomasz F. de Rosset

Data sporządzenia karty:

15.04.2019

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

10-12.04.2019 (Mons)

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA	